

Asia

Puulan, Ryökäsveden ja Liekuneen säännöstelyn väliaikainen muuttaminen, Hirvensalmi, Mäntyharju, Kangasniemi ja Mikkeli

Hakija

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus

Lupa- ja valvontavirasto, ympäristösasto

PL 20, 13035 LVV

Sähköposti: kirjaamo@lvv.fi

lvv.fi

Puhelin: 0295 254 000

Y-tunnus 3543248-7

Sisällysluettelo

Päätös	1
Asia	1
Puulan, Ryökäsveden ja Liekuneen säännöstelyn väliaikainen muuttaminen, Hirvensalmi, Mäntyharju, Kangasniemi ja Mikkeli	1
1 Perustiedot	3
1.1.1 Hakemuksen vireilletulo	3
1.1.2 Hakemuksen peruste ja viranomaisen toimivalta	3
2 Asia	3
2.1.1 Lupamääräykset, joista poikkeamista haetaan	3
2.1.2 Elinvoimakeskukseen ehdotus lupaehdoista poikkeamiseksi ja sen vaikutus vesioloihin	3
2.1.3 Perustelut ehdotukselle ja vaikutukset	4
2.1.4 Oikeudelliset edellytykset	6
2.1.5 Vesistökuvaus	6
2.1.6 Puulan, Liekuneen ja Ryökäsveden säännöstelypäätös	7
2.1.7 Vallitseva vesitilanne	7
2.1.8 Vesitilanne-ennuste.....	8
2.1.9 Lausunnot	8
2.1.10 Suostumukset	9
3 Käsittely.....	9
4 Ratkaisu.....	9
4.1.1 Poikkeamisratkaisu	9
4.1.2 Määräykset.....	10
5 Ratkaisun perustelut	10
6 Vastaus lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitettyihin vaatimuksiin	12
7 Sovelletut säännökset	12
8 Päätöksen täytäntöönpano.....	12
9 Käsittelymaksu	12
10 Tiedottaminen.....	12
10.1.1 Päätös.....	12
10.1.2 Päätöksestä tiedottaminen	12
11 Muutoksenhaku	13
12 Liite	13
13 Asian käsittelijät.....	13

1 Perustiedot

1.1.1 Hakemuksen vireilletulo

*) Kirjoitusvirheen korjaaminen hallintolain (434/2003) 51 §:n kirjoitusvirheenä. 9.4.2026

Ympäristöneuvos
Johanna Ahonen

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus on 27.3.2026 Lupa- ja valvontavirastossa vireille panemassaan hakemuksessa pyytänyt *)~~säännöstelyluvan~~ ~~hattijana~~ vesitaloustehtäviä hoitavana viranomaisena lupaa poiketa väliaikaisesti Puulan, Ryökäsveden ja Liekuneen juoksutusmääräyksistä matalasta vedenkorkeudesta aiheutuvien vahinkojen vähentämiseksi ja estämiseksi Hirvensalmen, Mäntyharjun ja Kangasniemen kunnassa sekä Mikkelin kaupungissa.

Hakemukseen on liitetty Väyläviraston ja Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaisen lausunnot sekä KSS Energia Oy:n, Suur-Savon Sähkö Oy:n ja Woikoski Oy:n suostumukset juoksutusmääräyksistä poikkeamiseen.

1.1.2 Hakemuksen peruste ja viranomaisen toimivalta

Vesilain (587/2011) 18 luvun 4 §:n 1 momentti ja 1 luvun 7 §:n 1 momentti.

2 Asia

2.1.1 Lupamääräykset, joista poikkeamista haetaan

28.11.1964 annettu Itä-Suomen vesioikeuden päätös nro 110/1964, lupamääräys nro 3, joka kuuluu seuraavasti.

3) Jos vedenpinta nousee edellä kohdassa 2 a mainitun ylärajan yläpuolelle, mutta on kuitenkin korkeuden NN +94,70 m alapuolella, niin juoksutetaan vähintään 34 m³/s.

2.1.2 Elinvoimakeskuksen ehdotus lupaehtoista poikkeamiseksi ja sen vaikutus vesioloihin

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus esittää, että Lupa- ja valvontavirasto määräisi poiketa säännöstelyn lupaehdosta nro 3 seuraavasti.

Jos vedenpinta on säännöstelyn ylärajan yläpuolella, mutta kuitenkin korkeuden NN + 94,70 m alapuolella, niin juoksutetaan vähintään 12 m³/s.

Määräys olisi voimassa 1.6.2026 asti. Määräys korvaisi lupaehdon, jonka mukaan kyseisellä vedenkorkeusalueella vähimmäisjuoksutus on 34 m³/s.

Muutoin lupamääräyksiin ei esitetä muutoksia. Esitetyn mukaisella säännöstelymääräyksen muutoksella mahdollistetaan Puulan, Ryökäsveden ja Liekuneen pinnan nousu lähemmäksi ajankohdan tavanomaista tasoa kesään mennessä.

Muutoksella turvataan myös, että vettä riittää paremmin juoksutettavaksi alapuoliseen vesistöön loppukevään ja alkukesän aikana. Säännöstelymääräyksen muutos ei aiheuta

tulvavaaraa, sillä nykyinen vesitilanne ei ennakoiv tulvaa ja juoksutusta voidaan tarpeen mukaan nostaa, mikäli sääolot ja ennusteet niin edellyttävät.

Vesistömallijärjestelmällä tehdyn poikkeamisen mukaiset vesistöennustekuvat ovat hakemuksen liitteenä. Lisäksi hakemukseen on liitetty ennustekuvat vedenkorkeuden muutoksista Ryökäsvedessä, Vahvajärvessä ja Vuohijärvessä lupaehdon mukaisella juoksutuksella, haetun poikkeamisluvan mukaisella minimijuoksutuksella $12 \text{ m}^3/\text{s}$ sekä minimivirtaamaa suuremmalla $17 \text{ m}^3/\text{s}$ lähtövirtaamalla. Tässä poikkeamisluvassa esitetty juoksutuksen lasku toteutetaan vaiheittain välttämällä tarpeettoman äkillistä vedenkorkeuden laskua alapuolisissa järvissä. Minimijuoksutuksen voidaan arvioida olevan riittävä vesitystilanteen takaamiseksi Kissakosken voimalaitoksen alapuolisessa vesistössä.

2.1.3 Perustelut ehdotukselle ja vaikutukset

2.1.3.1 Vaikutusalue

Hankkeen vaikutukset ulottuvat pääasiassa Puulan, Ryökäsveden ja Liekuneen alueelle sekä alapuolisesta vesistöstä Mäntyharjun reitillä lähinnä Etelä-Savon alueelle. Vaikutusalueen kuntia ovat Kangasniemi, Mikkeli, Hirvensalmi ja Mäntyharju. Poikkeusjuoksutukset tasaisivat virtaamia hieman myös alempana Mäntyharjun reitillä, mutta vaikutusta siellä voidaan pitää melko vähäisenä. Tämän hakemuksen mukaisella järvien väliaikaisella poikkeusjuoksutuksella olisi positiivisia vaikutuksia Puulan, Liekuneen, Ryökäsveden sekä alapuolisen vesistön (etenkin Iso ja Pieni Metsälampien, Vahvajärven, Iso-Sämpin, Sämpin ja Tuusjärven sekä niihin liittyvien koskien) virkistyskäytölle, kalataloudelle ja luonnonsuojelulle.

2.1.3.2 Virkistyskäyttö

Alhainen vedenkorkeus aiheuttaa haittaa järvien virkistyskäytölle. Vaikutusalueen vesistöjen rannoille on rakentunut merkittävä määrä loma-asutusta. Puulan, Ryökäsveden ja Liekuneen sekä alapuolisen vesistön ajoittaiset alhaiset vedenkorkeudet ovat aiheuttaneet runsaasti yhteydenottoja ELY-keskukseen. Alhaiset vedenkorkeudet on koettu hyvin haitallisiksi. Elinvoimakituksen edeltäjävirastoon, ELY-keskukseen, tulleiden yhteydenottojen perusteella haitat alapuolisessa vesistössä kasvavat selvästi, jos Kissakosken juoksutusmäärä laskee lähelle $10 \text{ m}^3/\text{s}$.

2.1.3.3 Vesiluonto

Luonnonsuojelulain mukaan Natura 2000-alueisiin kohdistuvien hankkeiden lupaharkinnassa on varmistuttava siitä, ettei hanke merkittävästi heikennä Natura 2000-alueen luonnonarvoja. Natura 2000-kohteisiin kuuluvia alueita ovat Puulalla sijaitseva Puulavesi (FI0500025) ja alapuolisessa vesistössä sijaitseva Mäntyharjun reitin kosket (FI0500060). Puulaveden Natura 2000-alue on laajoista selistä muodostuva monimuotoinen, niukkaravintainen järvi. Poikkeusjuoksutuksella ei katsota aiheutuvan haitallista vaikutusta Puulaveden Natura 2000-alueen luontoarvoihin.

Hakemuksen mukaisilla poikkeusjuoksutuksilla turvataan Puulan vedenpinnan nousu kesää vasten lähelle tavanomaista ajankohdan vedenkorkeutta, mikä osaltaan turvaa Puulaveden Natura 2000-alueen suojeluarvojen säilymistä. Natura 2000-alueen Mäntyharjun reitin koskiin kuuluvat Hirvensalmen Tuhankoski ja Ripatinkoski sekä Mäntyharjun Puuskankoski, Pyhäkoski ja Miekankoski.

Kosket ovat linnuille tärkeitä talvehtimis- ja levähdysalueita. Mäntyharjun reitin kosket muodostavat arvokkaan vesistöluonnon suojelukohteen. Puuskankoski on valtakunnallisesti merkittävä, ja muut kosket on luokiteltu maakunnallisesti merkittäviksi. Kaikki kosket ovat tärkeitä lohikalojen kutualueita, joilla mm. harjus ja järvitaimen lisääntyvät. Kosket ovat koskikarojen talvehtimisalueita. Tuhankoskella on havaittu saukko (luontodirektiivin liitteen II laji). Poikkeusjuoksutuksesta ei katsota aiheutuvan haitallista vaikutusta Mäntyharjun reitin koskien Natura 2000-alueen luontoarvoihin vaan se osaltaan turvaa alueen luontoarvoja. Poikkeusjuoksutuksilla ei ole haitallista vaikutusta koskessa talvehtiviin koskikaroihin, sillä ne siirtyvät kevään aikana pesimisalueille pohjoisemmaksi. Saukolle ei ole ennakoitavissa haittaa, sillä laajan elinpiirin omaavana se voi tarvittaessa siirtyä muualle vesireitillä. Hakemuksessa esitetty 12 m³/s kevätaikainen juoksutus turvaa koskikohteiden riittävän vesityksen Mäntyharjun reitin koskissa olevien lohikalojen mädin ja pienpoikasten kannalta.

Hakemus parantaa kesäaikaista veden riittävyttä, joka on kesällä välttämätöntä koskissa tavattavien kevätkutuihin kalalajien hyvinvoinnin kannalta. Koskien kuivuminen kesällä olisi haitallista myös koskissa eläville pohjaeläimille. Esimerkiksi Ripatin- ja Puuskankoskissa tavattavalle keltasurviaiselle (uhanalaisuusluokitus silmälläpidettävä) olisi koskien kuivuminen heinä-elokuussa luultavasti hyvin tuhoisaa lajin seuraavan sukupolven kannalta, kun valtaosa keltasurviaisen munista jäisi kuiville.

2.1.3.4 Vesien tila

Poikkeusjuoksutuksen vaikutusalueella vesien tila on määritelty Etelä-Savon pintavesien toimenpideohjelmassa hyvään tai erinomaiseen ekologiseen tilaan. Poikkeusjuoksutus on vaikutuksiltaan lyhytaikainen eivätkä juoksutuksen tilapäiset muutokset vaikuta Kymijoen Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoittilojen turvaamiseen vaikutusalueella.

2.1.3.5 Muita vaikutuksia

Pienet juoksutusmäärät kesällä aiheuttaisivat haittaa alapuolisen vesistön kalataloudellisille arvoille, sillä kesäaikainen veden riittävyys koskissa on kesällä välttämätöntä koskissa tavattavien kevätkutuihin kalalajien hyvinvoinnin kannalta.

Hakemus turvaa koskien kesäaikaista vesitystä, joten sillä olisi positiivinen vaikutus kalataloudellisille arvoille. Esitetyn mukainen säännöstely ei aiheuta haittaa voimataloudelle, koska menettely ei lisää tarvetta ohijuoksutuksiin. Se ei myöskään lisää alapuolisten uomien syöpymisriskiä tai vaikuta järvien rantarakenteisiin.

2.1.4 Oikeudelliset edellytykset

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus katsoo, että esitetyillä poikkeusjuoksutustoimenpiteillä voidaan vähentää vedenkorkeuden alenemisesta aiheutuvaa vahinkoa yleiselle ja yksityiselle edulle. Elinvoimakeskus arvioi, että toimenpide ei ennalta arvioiden aiheuta haittoja alueen vesien- tai rantojenkäytölle tai luonnonarvoille.

Aiemmin kuvatun perusteella voidaan arvioida, että toimenpide ei todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000-alueiden luonnonarvoja, vaan turvaa Mäntyharjun reitin koskien luonnonarvoja, minkä vuoksi luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista tarkempaa arviointia ei ole tarpeen tehdä. Juoksutuksen tilapäiset muutokset eivät vaikuta Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseen vesistöalueella.

Säännöstelyn lupaehdoista poikkeamiselle on pyydetty suostumus säännöstelyä hoitavan Kissakosken voimalaitoksen omistajalta Suur-Savon Sähkö Oy:ltä. Lisäksi lupaa varten on pyydetty lausunnot Vuohijärveä Siikakosken voimalaitoksella ja Niska- ja Suolajärveä Verlan voimalaitoksella säännöstelevältä KSS Energia Oy:ltä ja Tarha-, Juolas- ja Sarkavettä Voikosken voimalaitoksella säännöstelevältä Woikoski Oy:ltä, Väylävirastolta sekä kalatalousedun valvojana toimivalta Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaiselta.

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus katsoo, että edellytykset väliaikaiseen poikkeamiseen Puulan, Liekuneen ja Ryökäsveden juoksutuksesta ovat vesilain 18 luvun 4 §:ssä edellytetyllä tavalla olemassa

2.1.5 Vesistökuvaus

Puula ja samassa vedenkorkeustasossa olevat Liekune ja Ryökäsvesi sijaitsevat Etelä-Savon maakunnassa Kymijoen vesistöalueen Mäntyharjun reitillä Hirvensalmen, Mikkelin ja Kangasniemen kuntien alueella. Puulaa, Liekunetta ja Ryökäsvettä säännöstellään Suur-Savon Sähkö Oy:n omistamalla Kissakosken voimalaitospadolla. Voimalaitos purkaa vedet alapuoliseen vesistöön, josta vedet virtaavat useiden järvien ja jokien kautta Kymijokeen. Voimalaitoksen alapuolella Mäntyharjun reitillä sijaitsevat säännöstelemättömät järvet Pieni Metsälampi, Iso Metsälampi, Vahvajärvi, Iso-Sämpiä, Sämpiä, Tuusjärvi ja Lahnavesi, joiden kautta vesi virtaa säännösteltyihin Tarha-, Juolas- ja Sarkaveteen, josta edelleen säännösteltyihin Vuohijärveen sekä reitin alaosassa sijaitsevaan Niska- ja Suolajärveen. Tarha-, Juolas- ja Sarkavettä säännöstellään Voikosken voimalaitoksella, Vuohijärveä Siikakosken voimalaitoksella ja Niska- ja Suolajärveä Verlan voimalaitoksella. Kissakosken voimalaitoksen juoksutusmäärät vaikuttavat voimakkaasti etenkin lähimpien alapuolisten vesistöjen vedenkorkeuksiin, sillä esimerkiksi Metsälampien ja Vahvajärven omat lähivaluma-alueet ovat pienehköt.

Säännösteltävän Puula-Liekune Ryökäsveden kokonaispinta-ala on noin 381 km². Ranta-asuntoja Puulan rannoilla on yli 4 000 ja alapuolisessa vesistössä esimerkiksi pelkästään Vahvajärven rannoilla satoja. Suunnitelman vaikutusalueella vesistöjen virkistyskäyttö on vilkasta ja rannoilla mm. sijaitsee yleisiä uimarantoja. Alueella sijaitsee useita

suojelualueita. Natura 2000-kohteisiin kuuluvia alueita ovat Puulavesi (FI0500025) ja alapuolisessa vesistöissä sijaitseva Mäntyharjun reitin kosket (FI0500060).

2.1.6 Puulan, Liekuneen ja Ryökäsveden säännöstelypäätös

Puulan, Liekuneen ja Ryökäsveden nykyinen säännöstely perustuu Itä Suomen vesioikeuden 28.11.1964 antamaan päätökseen nro 110/1964. Lupapäätöksen lupaehdon nro 3 mukaan jos vedenpinta nousee edellä kohdassa 2 a mainitun ylärajan yläpuolelle, mutta on kuitenkin korkeuden NN + 94,70 m alapuolella, niin juoksutetaan vähintään 34 m³/s.

Kohdan 2 a mukainen säännöstelyn yläraja kulkee seuraavien taitepisteiden kautta:

ajankohta	vedenkorkeus
1.1.	NN + 94,70 m
1.5.	NN + 94,40 m
1.6.	NN + 94,65 m
1.10.	NN + 94,65 m
1.11.	NN + 94,70 m
31.12.	NN + 94,70 m

Lupaehdon nro 5 mukaan uiton aikana juoksutetaan vähintään 15 m³/s, jos se on mahdollista alittamatta säännöstelyn alarajaa. Lupaehdon nro 6 mukaan Puula-, Liekune- ja Ryökäsveden purjehduskauden aikana vedenkorkeutta ei lasketa tason NN + 94,40 m alle, ellei Kymin uittoyhdistys sitä pyydä alempana Mäntyharjunväylässä tapahtuvan uiton tarvitseman suuremman juoksutuksen aikaansaamiseksi. Alapuolisessa vesistöissä uittosääntö on kuitenkin sittemmin kumottu ja muutoin lupamääräyksissä ei ole määrätty vähimmäisjuoksutusmäärää silloin, kun vedenkorkeus on ylärajan alapuolella. Yleisesti ottaen juoksutus on kuitenkin pyritty pitämään vähintään 15 m³/s tasolla alapuolisen vesistön virkistyskäyttömahdollisuuksien takaamiseksi.

2.1.7 Vallitseva vesitilanne

Kulunut talvi 2025–2026 on Mäntyharjun reitin vesistöalueella ollut tavanomaista vähälumisempi. Lämpimän kevään ja vähäisen lumen sulannan johdosta kevättulvat jäävät keskimääräistä pienemmiksi. Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ylläpitämän vesistömallijärjestelmän mukaan lunta ei ole maaliskuun puolen välin jälkeen enää juurikaan ollut maastossa, kun keskimäärin lumen vesiarvo on ollut Ryökäsvesi-Liekuneen valuma alueella huipussaan maaliskuun puolivälissä ja sulanta tapahtunut kokonaan vasta huhti-toukokuun vaihteessa. Lisäksi syksy ja talvi on ollut normaalia vähäsateisempi. Vähäsateinen talvi on johtanut yhdessä lumien aikaisen sulamisen kanssa siihen, että tulovirtaama Puulaan, Ryökäsvedeen ja Liekuneen on loppukeväänä ajankohtaan nähden pieni.

2.1.8 Vesitilanne-ennuste

Mikäli Puulaa, Liekunetta ja Ryökäsvettä säännöstellään voimassa olevien säännöstelymääräysten mukaisesti, ne uhkaavat SYKEN vesistöennusteiden mukaan jäädä matalalle tasolle kesällä. Ellei kesästä tule runsassateista, voimalaitoksen juoksutusmääriä joudutaan kesällä voimakkaasti rajoittamaan purjehduskauden alarajan alittumisen estämiseksi, jonka vuoksi alapuolisessa vesistössä vedenkorkeudet olisivat kesällä normaalia matalammalla ja virtaamat vähäisiä.

Puulan ja Ryökäsvesi-Liekuneen vedenkorkeus oli 26.3.2026 tasolla NN + 94,48 m (Ryökävesi-Liekuneen havaintoasema nro 1407810). Vedenkorkeus oli noin 12 cm ajankohdan tavanomaisen vedenkorkeuden yläpuolella. Vedenkorkeuden nousua ei ennusteta enää lähiaikoina tapahtuvan. Vedenpinta on jäämässä alkukesällä noin 20 cm tavanomaista alemmaksi, mikäli lähtövirtaama rajoitetaan voimakkaasti toukokuun alusta lukien. SYKEN vesistöennusteen mukaan kevään tulovirtaama kääntyy jo laskuun viikon sisällä, vaikka yleensä tulovirtaama kasvaa vielä toukokuun alkupuolelle asti. Puula-Ryökäsvesi-Liekuneen vedenkorkeuden ennustetaan olevan kesän aikana tavanomaista alempana noin 95 % todennäköisyydellä ja nykyisen keskiennusteen mukaan vedenkorkeus laskee loppukesällä purjehduskauden alarajalle NN + 94,40 m. Vedenkorkeuden keskiennuste perustuu juoksutusmalliin, jonka mukaan Kissakosken juoksutus pienenee huomattavasti jo toukokuun puoleen väliin mennessä ollen silloin noin 13 m³/s ja laskien siitä vielä kesäkuun alkuun noin 10 m³/s. Pienten juoksutusten vaikutuksesta alapuolisissa järvissä vedenpinta olisi kesän ajan selvästi tavanomaista alempana. Lahnavedessä ja säännöstellyssä Tarha-, Juolas- ja Sarkavedessä vaikutus olisi vähäisempi.

Hakemukseen on liitetty Suomen ympäristökeskuksen vesistömallilla tekemä ennuste järvien vedenkorkeudesta, jos Puulaa, Ryökäsvettä ja Liekunetta säännöstellään luvanmukaisella tavalla. Hakemukseen on liitetty ennustekuvat seuraavista järvistä: Ryökäsvesi-Liekune (asteikko nro 1407810), Vahvajärvi (asteikko nro 1407830) ja Vuohijärvi (asteikko nro 14 912).

2.1.9 Lausunnot

Hakemukseen on liitetty seuraavat lausunnot.

2.1.9.1 Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaisen

Itä-Suomen elinvoimakeskuksen kalatalousviranomaisen puoltaa haetun poikkeuksen määräämistä. Kalatalouden osalta hakemusta on tarkasteltava erityisesti Mäntyharjun reitin koskien taimenkannan elinolosuhteiden näkökulmasta. Esitetty minimijuoksutus (12 m³/s) vastaa jokseenkin tilannetta lokakuussa (taimenen pääasiallinen kutuaika) 2025, joten määräyksestä ei ainakaan merkittävässä määrin aiheutuisi mädin joutumista kuiville. Määräyksellä myös vältettäisiin uhkaavat poikkeuksellisen alhaiset kesäaikaiset juoksutukset. Vaikutukset kalatalouteen olisivat positiivisia myös järvialueilla. Haetun poikkeamisen vaikutukset olisivat edellä sanotun perusteella yleisen kalatalousedun näkökulmasta kokonaisuutena arvioiden myönteisiä.

2.1.9.2 Väylävirasto

Väylävirasto puoltaa hakemuksessa esitettyä väliaikaista poikkeamista säännöstelyluvasta. Kevätjuoksutuksesta poikkeamisella varmistetaan vesiliikenteen edellytyksiä alueella tulevalla purjehduskaudella. Puulan alueella sijaitsevien Väyläviraston ylläpitämien vesiväylien vertaustasona käytetään purjehduskauden alavertaustasoa NWnav N60 +94,37 m /NN +94,22 m.

2.1.10 Suostumukset

Hakemukseen on liitetty seuraavat suostumukset.

2.1.10.1 KSS Energia Oy

KSS Energia Oy on tutustunut asiakirjoihin eikä sillä ei ole huomautettavaa asiasta. KSS Energia Oy toteaa kuitenkin, että juoksutuksen vähennys Kissakoskella vaikuttaa Vuohijärven tulovirtaamaan ja siten juoksutuksen vähenemiseen myös Vuohijärven alaosassa sijaitsevalla Siikakosken voimalaitoksella samoin kuin Vuohijärven vedenkorkeuden nostoon.

2.1.10.2 Suur-Savon Sähkö Oy

Suur-Savon Sähkö Oy on ilmoittanut suostumuksensa poikkeuslupaun.

2.1.10.3 Woikoski Oy

Woikoski Oy hyväksyy hakemuksen säännöstelyn lupaehtojen väliaikaiseen poikkeamiseen.

3 Käsittely

Lupa- ja valvontavirasto on käsitellyt asian vesilain 18 luvun 4 §:n 3 momentin nojalla kuuluttamatta.

4 Ratkaisu

4.1.1 Poikkeamisratkaisu

Lupa- ja valvontavirasto myöntää Kaakkois-Suomen elinvoimakeskukselle oikeuden poiketa aikavälillä 8.4.2026–1.6.2026 Itä-Suomen vesioikeuden 28.11.1964 antaman päätöksen nro 110/1964 lupamääräyksestä nro 3 seuraavasti. Jos vedenpinta on säännöstelyn ylärajan yläpuolella, mutta kuitenkin korkeuden NN + 94,70 m alapuolella, juoksutuksen tulee olla vähintään 12 m³/s.

Päätöksen nro 110/1964 määräyksiä on noudatettava muilta osin.

Lisäksi on noudatettava seuraavia määräyksiä.

4.1.2 Määräykset

1. Juoksutusmäärä on palautettava päätöksen nro 110/1964 lupamääräyksen nro 3 määräämälle tasolle, kun perusteet tässä päätöksessä tarkoitettuun vaarantorjuntaan liittyvään toimenpiteeseen ovat lakanneet, kuitenkin viimeistään 1.6.2026.
2. Muutokset juoksutusmäärissä on tehtävä siten, että vältetään äkilliset vedenkorkeuden muutokset alapuolisissa vesistöissä.
3. Tämän päätöksen mahdollistamasta toimenpiteestä on tarkoituksenmukaisella tavalla tiedotettava asianosaisille.

5 Ratkaisun perustelut

Vesilain 18 luvun 4 §:n 1 momentin mukaan, jos poikkeuksellisista luonnonoloista tai muusta ylivoimaisesta tapahtumasta aiheutuu tulva tai muu sellainen vesistön tai sen vesiolojen muutos, josta voi aiheutua yleistä vaaraa ihmisen hengelle, turvallisuudelle tai terveydelle, suurta vahinkoa yleiselle edulle tai suurta ja laaja-alaista vahinkoa yksityiselle edulle, Lupa- ja valvontaviraston on ryhdyttävä tai määrättävä vesitaloustehtäviä hoitava elinvoimakeskus tai vesitaloushankkeesta vastaava ryhtymään vaaran poistamiseksi tai vahinkojen vähentämiseksi välttämättömiin väliaikaisiin toimenpiteisiin. Määräys voidaan antaa sen estämättä, mitä tässä laissa säädetään tai sen nojalla annetuissa luvissa tai päätöksissä määrätään.

4 §:n 3 momentin mukaan, edellä 1 momentissa tarkoitettu asia tulee vireille Lupa- ja valvontaviraston omasta aloitteesta tai vesitaloustehtäviä hoitavan elinvoimakeskuksen hakemuksesta. Jos asian kiireellisyys tai muu painava syy sitä edellyttää, 1 ja 2 momentissa tarkoitettu asia voidaan käsitellä noudattamatta, mitä 11 luvussa säädetään hakemusasioiden käsittelystä. Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettu Lupa- ja valvontaviraston päätös saadaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.

Hakemuksen mukaan kulunut talvi 2025–2026 on Mäntyharjun reitin vesistöalueella ollut tavanomaista vähälumisempi. Lämpimän kevään ja vähäisen lumen sulannan johdosta kevättulvat jäävät keskimääräistä pienemmiksi. Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) ylläpitämän vesistömallijärjestelmän mukaan lunta ei ole maaliskuun puolen välin jälkeen enää juurikaan ollut maastossa, kun keskimäärin lumen vesiarvo on ollut Ryökäsvesi-Liekuneen valuma alueella huipussaan maaliskuun puolivälissä ja sulanta tapahtunut kokonaan vasta huhti-toukokuun vaihteessa. Lisäksi syksy ja talvi ovat olleet normaalia vähäsateisempia. Vähäsateisen talven, yhdessä lumien aikaisen sulamisen kanssa, ennustetaan johtavan siihen, että tulovirtaama Puulaan, Ryökäsveteen ja Liekuneen on loppukeväänä ajankohtaan nähden pieni.

Hakemukseen liitetyn vesitilanne-ennusteen mukaan, mikäli Puulaa, Liekunetta ja Ryökäsvettä säännöstellään voimassa olevien säännöstelymääräysten mukaisesti, ne uhkaavat SYKEN vesistöennusteiden mukaan jäädä matalalle tasolle kesällä. Ellei kesästä tule runsassateista, voimalaitoksen juoksutusmääriä joudutaan kesällä voimakkaasti rajoittamaan purjehduskauden alarajan alittumisen estämiseksi, jonka vuoksi

alapuolisessa vesistöissä vedenkorkeudet olisivat kesällä normaalia matalammalla ja virtaamat vähäisiä.

Puulan ja Ryökäsvesi-Liekuneen vedenkorkeus oli 26.3.2026 tasolla NN + 94,48 m (Ryökävesi-Liekuneen havaintoasema nro 1407810). Vedenkorkeus oli noin 12 cm ajankohdan tavanomaisen vedenkorkeuden yläpuolella. Vedenkorkeuden nousua ei ennusteta enää lähiaikoina tapahtuvan. Vedenpinta on jäämässä alkukesällä noin 20 cm tavanomaista alemmaksi, mikäli lähtövirtaama rajoitetaan voimakkaasti toukokuun alusta lukien. SYKEN vesistöennusteen mukaan kevään tulovirtaama kääntyy laskuun jo huhtikuussa, vaikka yleensä tulovirtaama kasvaa vielä toukokuun alkupuolelle asti. Puula-Ryökäsvesi-Liekuneen vedenkorkeuden ennustetaan olevan kesän aikana tavanomaista alempana noin 95 % todennäköisyydellä ja nykyisen keskiennusteen mukaan vedenkorkeus laskee loppukesällä purjehduskauden alarajalle NN + 94,40 m.

Vedenkorkeuden keskiennuste perustuu juoksutusmalliin, jonka mukaan Kissakosken juoksutus pienenee huomattavasti jo toukokuun puoleen väliin mennessä, jolloin lähtövirtaama olisi noin 13 m³/s. Juoksutus laskisi vielä kesäkuun alkuun sakka, jolloin se olisi noin 10 m³/s. Pienten juoksutusten vaikutuksesta alapuolisissa järvissä vedenpinta olisi kesän ajan selvästi tavanomaista alempana. Lahnavedessä ja säännöstellyssä Tarha-, Juolas- ja Sarkavedessä vaikutus olisi vähäisempi.

Alhainen vedenkorkeus aiheuttaa haittaa järvien virkistyskäytölle. Vaikutusalueen vesistöjen rannoille on rakentunut merkittävä määrä loma-asutusta.

Voimassa olevassa päätöksessä määrätty vähimmäisjuoksutusmäärä on 34 m³/s. Tällä päätöksellä annetulla määräaikaisella oikeudella annetaan mahdollisuus poiketa päätöksen nro 110/1964 lupamääräyksestä nro 3 siten, että juoksutusmäärä on vähintään 12 m³/s, jos vedenpinta on säännöstelyn ylärajan yläpuolella, mutta kuitenkin korkeuden NN + 94,70 m alapuolella. Poikkeus on voimassa enintään 1.6.2026 saakka.

Tällä päätöksellä mahdollistettava 12 m³/s kevätaikainen juoksutus turvaa riittävän vesityksen Mäntyharjun reitin koskissa olevien lohikalojen mädin ja pienpoikasten kannalta. Poikkeaminen määräyksestä parantaa veden riittävyttä koskissa kesällä, mikä on välttämätöntä kevätkutuisten kalalajien hyvinvoinnin kannalta.

Poikkeusjuoksutuksesta ei aiheudu haitallista vaikutusta Puulaveden Natura 2000-alueen luontoarvoihin. Hakemuksen mukaisilla poikkeusjuoksutuksilla turvataan Puulan vedenpinnan nousu kesää vasten lähelle tavanomaista ajankohdan vedenkorkeutta, mikä osaltaan turvaa Puulaveden Natura 2000-alueen suojeluarvojen säilymistä.

Poikkeusjuoksutus on vaikutuksiltaan lyhytaikainen. Tässä päätöksessä mahdollistettu juoksutusmuutos ei vaikuta Kymijoen Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden turvaamiseen vaikutusalueella.

Mahdollisista poikkeusluvan aiheuttamista vahingoista muille osapuolille vastaa vesilain 18 luvun 6 §:n mukaisesti Suomen valtio. Korvattavana vahinkona ei pidetä vesivoiman menetyksestä aiheutuvia edunmenetyksiä.

6 Vastaus lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitettyihin vaatimuksiin

Lupa- ja valvontavirasto on ottanut annetut lausunnot huomioon ratkaisusta ja sen perusteluista ilmenevällä tavalla.

7 Sovelletut säännökset

Vesilain (587/2011) 18 luvun 4 § ja 6 §.

8 Päätöksen täytäntöönpano

Tämä päätös saadaan panna täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

9 Käsittelymaksu

Päätöksestä ei määrätä käsittelymaksua.

10 Tiedottaminen

10.1.1 Päätös

Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
Itä-Suomen elinvoimakeskus, kalatalousviranomaisen
Hirvensalmen kunta
Hirvensalmen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Mäntyharjun kunta
Mäntyharjun kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Mikkelin kaupunki
Mikkelin kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Kangasniemen kunta
Kangasniemen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen
Väylävirasto
Suur-Savon Sähkö Oy
KSS-Energia Oy
Woikoski Oy
Suomen ympäristökeskus

10.1.2 Päätöksestä tiedottaminen

Lupa- ja valvontavirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla <https://ytietopalvelu.lvv.fi/fi-FI/asia/3382894>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan Hirvensalmen, Mäntyharjun ja Kangasniemen kuntien sekä Mikkelin kaupungin verkkosivuilla.

11 Muutoksenhaku

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

12 Liite

Valitusosoitus

13 Asian käsittelijät

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Johanna Ahonen ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Emil Kuosmanen.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Valitusosoitus

Tähän Lupa- ja valvontaviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, vesitaloustehtäviä tai kalataloustehtäviä hoitava elinvoimakeskus sekä muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset. Lisäksi valitusoikeus on Lupa- ja valvontaviraston yleisen edun valvontayksiköllä mm. sen valvottavaksi kuuluvissa asioissa painavan yleisen edun turvaamiseksi.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1020/2024) säädetään. Maksun suuruus on 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

1 Toimi näin

Jos haet muutosta Lupa- ja valvontaviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. Valitusaika päättyy 15.5.2026.

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun Lupa- ja valvontavirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

2 Ilmoita valituksessa

- Valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- Laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite.
- Sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- Päätös, johon haetaan muutosta.
- Päätöksen kohta, johon haetaan muutosta.

- Mitä muutoksia päätökseen vaaditaan.
- Perusteet, joilla muutosta vaaditaan.
- Mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

3 Valituksen liitteet

- Lupa- ja valvontaviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin Lupa- ja valvontavirastoon)
- valtakirja
 - Asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määrittellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
 - Asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

4 Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihte: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuluessa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/63977/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/63977/2026 har godkänts elektroniskt

Ahonen Johanna 09.04.2026 09:33